

РОЛЬ ПРАВОВОЇ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ЛЮДИНИ ЯК СУБ'ЄКТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Колеснікова А.В.

Яковчук Р.С., викладач кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Становлення в Україні демократичної правової держави, формування засад громадянського суспільства потребує суттєвого підвищення правосвідомості громадян, їх правової культури. У Засадах державної політики України в галузі прав людини, затверджених постановою Верховної Ради України від 17 червня 1999 року N 757-XIV, визначено, що підвищення правової культури і правосвідомості людини і громадянина, формування поваги до закону та визначення механізму їх прав є одними з основних та пріоритетних напрямів діяльності. Тому теоретичний розгляд і осмислення понять, структури і видів правової культури та правосвідомості, форм і методів формування у кожної людини цих правових якостей є актуальною проблемою.

Правова робота, як і законність, ґрунтується перш за все на правосвідомості і правовій культурі людини як суб'єкта безпеки життєдіяльності, її етичних якостях, морально-психологічному стані.

Правова культура людини означає її позитивну правову свідомість у дії, розуміння принципів права, повагу до нього, впевненість у справедливості законів, юридичних прав і обов'язків та інших правових явищ, а також правову активність. Вона включає перетворення особою своїх здібностей і соціальних якостей на підставі правового досвіду.

Як свідчать соціальні дослідження, в Україні є поширена думка, що правова культура людини, яка є частиною її загальної культури та одним з головних показників рівня її розвитку, наразі перебуває лише на стадії формування й потребує цілеспрямованої діяльності з її становлення та активного розвитку.

Правова культура, як і правосвідомість, виникає не сама по собі, а як результат процесу правової соціалізації людини, під яким розуміється входження індивіда в правове середовище, послідовне набуття правових знань, його залучення до правових цінностей і культурних надбань суспільства, процеси її втілення у правомірній поведінці, його правовій активності.

Правосвідомість займає особливе, можна сказати, центральне місце в питанні формування правової культури людини, оскільки втілення правових норм в життя відбувається в переважній більшості випадків через свідому, вольову поведінку людини.

У широкому розумінні правова культура виражається в досягнутому рівні досконалості правових актів, правотворчою і правозастосовної діяльності, правосвідомості і правового розвитку людини, а також в мірі свободи її поведінки і взаємної відповідальності людини і держави, що позитивно впливають на суспільний розвиток і підтримку самих умов існування суспільства. Стосовно людини як суб'єкта безпеки життєдіяльності правова культура – це знання і розуміння соціальної суті свого значення, усвідомленого виконання своїх обов'язків.

Правова культура особи включає:

- 1) знання законодавства (інтелектуальний зріз), поінформованість була і залишається важливим каналом формування юридично зрілої особи;
- 2) переконаність у необхідності і соціальній корисності законів і підзаконних актів (емоційно-психологічний зріз);
- 3) уміння користуватися правовим інструментарієм – законами та іншими актами у практичній діяльності (поведінковий зріз).

Показником правової культури є правова активність особи як вища форма правомірної поведінки, що припускає:

- 1) наявність високого рівня правосвідомості; готовність до ініціативної правомірної діяльності в правовій сфері на основі шанобливого ставлення до права, переконаності в необхідності і справедливості правових норм, їх добровільного здійснення, досконалого знання права (внутрішній аспект);
- 2) цілеспрямовану, ініціативну, позитивну соціальне корисну діяльність особи, що перевершує звичайні вимоги до можливої і належної поведінки, спрямовану на розвиток демократії, зміцнення законності і правопорядку (зовнішній аспект).

Право не є відокремленим від культури, а виступає її структурною частиною, і вписується в життя тільки в індивідуальних формах. Питання про правову культуру людини в Україні є особливо актуальним у зв'язку з необхідністю виховання громадян у дусі законослухняності та активної їх участі у формуванні держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лисогор В. Правова культура як елемент механізму реалізації прав і свобод громадян. // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 5. С. 19 - 21.
2. Теорія держави і права: підручник. / С. Л. Лисенков і ін. — К.: Юрінком Інтер, 2005. – 448 с.